

Stanowisko
XXVI Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
w sprawie ochrony samodzielności realizacji zadań przez powiaty

Ossa, 29 września 2020 roku

Konstytucja RP w swojej preambule wyraźnie wskazuje, że Polska jest krajem opartym na zasadzie pomocniczości. Zasada ta, będąca w dużej mierze dorobkiem społecznej nauki Kościoła, nakazuje powierzenie tak jednostkom, jak i grupom, możliwości samodzielnego wykonywania wszystkich zadań, które są w stanie udźwignąć. Tak rozumiana zasada subsydiarności „odrzuca polityczne teorie wszechwiedzącego rządu, który lepiej niż jego poddani orientuje się w tym, co jest dla nich dobre; czyli teorie despotyzmu oświeconego pojawiające się od czasów Platona czy też teorie współczesnych rządów technokratycznych.” – jak trafnie wskazała Chantal Millon-Delsol, francuska filozof prawa i ustroju.

Narzędziem urzeczywistnienia zasady subsydiarności w funkcjonowaniu państwa jest samorząd terytorialny. Najdobitniejszym potwierdzeniem tego są przepisy przyjętej przez Polskę Europejskiej Karty Samorządu Lokalnego, która w swoim art. 4 ust. 3 zd. 1 wskazuje, że generalnie odpowiedzialność za sprawy publiczne powinny ponosić przede wszystkim te organy władzy, które znajdują się najbliżej obywateli. Jednocześnie ust. 5 przywołanego artykułu wskazuje, że w przypadku delegowania kompetencji społecznościom lokalnym przez organy władzy centralnej lub regionalnej, powinny one, w miarę możliwości, mieć pełną swobodę dostosowania sposobu wykonywania tych kompetencji do warunków miejscowych.

W świetle powyższego z coraz większym niepokojem obserwujemy zmiany – już dokonane, obecnie wdrażane, czy zapowiadane – które konsekwentnie ograniczają tak zakres zadań realizowanych przez powiaty, jak i samodzielność realizacji pozostałych zadań. Dobrym przykładem jest wzrastająca rola rządu w sprawach związanych z zarządzaniem szkolnictwem ponadpodstawowym, pomysły reform w zakresie systemu ochrony zdrowia, czy ograniczanie zadań w zakresie Prawa wodnego.

Przypominamy zatem, że powiat jest przede wszystkim wspólnotą osób zamieszkujących dany teren i jako taką uprawnioną do samodzielnego rozstrzygania spraw jej dotyczących. Przekazywanie tych spraw do wykonywania administracji rządowej, albo poddawanie ścisłej kontroli tej administracji, pozostaje w sprzeczności z zasadą pomocniczości będącą fundamentem nowoczesnych państw.

Przewodniczący
XXVI Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Andrzej Płonka